

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»**

Коломийський навчально-науковий інститут
Кафедра педагогіки і психології

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Організація педагогічного процесу в початковій школі»

Освітня програма **«Початкова освіта»**

Спеціальність 013 **«Початкова освіта»**

Галузь знань **01 Освіта/Педагогіка**

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 2 від 24.09. 2020 р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та цілі курсу
4. Результати навчання (компетентності)
5. Організація навчання курсу
6. Система оцінювання курсу
7. Політика курсу
8. Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Організація педагогічного процесу в початковій школі
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський) рівень
Викладач	Лаппо Віолетта Валеріївна
Контактний телефон викладача	+38 0956404947
E-mail викладача	violetta.lappo@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	лекції, практичні заняття
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua
Консультації	середа 13:30 – 15:30

2. Анотація до курсу

Курс «Організація педагогічного процесу в початковій школі» має на меті сформувати базовий рівень знань з основ організації педагогічного процесу в початковій школі в контексті вимог Концепції «Нова українська школа» та компетентнісного підходу до його організації, розкрити специфіку педагогіки партнерства, ознайомити з інноваційними формами та технологіями критичного мислення, використання інноваційних форм освітньої діяльності, особливостей оцінювання, інтеграції навчальних предметів, тематичного навчання молодших школярів, формування якісного освітнього простору ЗЗСО з урахуванням регіональних особливостей їх функціонування.

Зміст навчальної дисципліни розподілено за двома змістовими модулями: змістовий модуль 1. «Організація педагогічного процесу в початковій школі в контексті вимог» та змістовий модуль 2. «Освітній простір Нової української школи» охоплює основні концепції й теорії дослідження, розкриває психолого-педагогічні засади організації освітньої діяльності в сучасній початковій школі, описує специфіку фахової термінології, методи дослідження освітніх явищ та процесів, аналіз сучасних поглядів на дискусійні проблеми становлення Нової української школи.

Зазначений курс спрямований на розвиток здатності студентів самостійно набувати і удосконалювати фахові компетентності через пошук, читання, вивчення передового педагогічного досвіду діяльності вчителів початкових класів, управлінців, менеджерів освіти.

3. Мета та цілі курсу

Мета курсу – забезпечити студентів знаннями з теорії та практики освітньої діяльності, необхідним мінімумом освітніх технологій, навчальних практик та інноваційних методик, розкрити теоретико-практичні засади організації педагогічного процесу в початковій школі в контексті вимог Концепції «Нової української школи»; сформувати відповідні професійні компетентності та навчити застосовувати їх у своїй майбутній практичній діяльності.

Цілі – у результаті вивчення курсу на основі знань теорії та практики визначити особливості організації педагогічного процесу та інноваційні форми освітньої діяльності в початковій школі відповідно до вимог Концепції «Нова українська школа»; розробити та управляти індивідуальними та груповими проектами школярів; здійснювати теоретичний, методологічний та емпіричний аналіз актуальних проблем Нової української школи; самостійно планувати, організовувати та здійснювати освітній процес у початковій школі; проводити інтегровані уроки у Новій українській школі на відповідному рівні; обирати та ефективно застосовувати інноваційні медіаресурси та освітні технології в педагогічному процесі початкової школи (НУШ).

4. Результати навчання (компетентності)

Програмові результати навчання:

- Володіння системою наукових знань із дисциплін загальної та професійної підготовки. Знання сучасних теоретичних основ освітніх галузей, визначених Державним стандартом початкової освіти.

- Знання мети, завдань, змісту, методів, організаційних форм і засобів початкової освіти, сутності процесів виховання, навчання й розвитку учнів початкової школи; структури календарно-тематичного планування, особливостей ведення журналу обліку успішності учнів; специфіки виховної роботи на уроках й у позаурочній діяльності.

- Знання вікових особливостей дітей, індивідуальних відмінностей у перебігу їхніх пізнавальних процесів.

- Уміння застосовувати знання із дисциплін загальної та професійної підготовки у педагогічній діяльності.

- Уміння проводити уроки в початковій школі, аналізувати урок щодо досягнення його мети й завдань, оцінювати ефективність застосованих форм, методів, засобів і технологій.

- Здатність до здійснення ефективної комунікації, в т.ч. іноземною мовою, у процесі вирішення професійно-педагогічних задач, усунення комунікативних бар'єрів.

- Здатність прогнозувати, проектувати та коригувати педагогічну комунікацію із суб'єктами освітнього процесу початкової школи на засадах етики професійного спілкування, налагоджувати педагогічну співпрацю з батьками дітей з особливостями психофізичного розвитку.

- Здатність до створення безпечного, психологічно комфортного, толерантного, здоров'язберезувального освітнього середовища, зорієнтованого на особистісний, творчий і духовний розвиток учнів з урахуванням їхніх вікових, індивідуальних особливостей та регіональних чинників розвитку.

- Здатність до навчання впродовж життя і вдосконалення з високим рівнем автономності набутої під час навчання кваліфікації.

- Здатність аналізувати соціально та особистісно значущі світоглядні проблеми, працювати в команді, реалізувати свої права й обов'язки як члена демократичного суспільства, приймати рішення на основі сформованих ціннісних орієнтацій.

5. Організація навчання курсу

Обсяг курсу					
Вид заняття			Загальна кількість годин		
лекції			16		
практичні заняття			14		
самостійна робота			60		
Ознаки курсу					
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий		
8	013 Початкова освіта	4	вибірковий		
Тематика курсу					
Тема, план	Форма заняття	Літера- тура	Завдання, год	Вага оцінки %	Термін виконання

<p>Змістовий модуль 1. Організація педагогічного процесу в початковій школі в контексті вимог Концепції «Нова українська школа»</p>					
<p>Тема 1 Педагогічний процес у початковій школі як цілісна система Суть педагогічного процесу. Рушійні сили та суперечності педагогічного процесу. Цілісність педагогічного процесу початкової школи та його принципи. Закономірності організації педагогічного процесу. Функції педагогічного процесу початкової школи.</p>	<p>Лекція</p>	<p>[1,2,4,8 10,12]</p>	<p>1. Створити мультимедійну презентацію (4 год.) 2. Проблемно-пошукові завдання.</p> <p>А). Розкрийте сутність організації педагогічного процесу у НУШ. Б). Обґрунтуйте чинники, що вплинули на цілісність освітнього процесу.</p>	<p>5 1-5 балів за відповідь</p>	<p>1 тиждень</p>
<p>Тема 2. Психолого-педагогічні засади організації педагогічного процесу в початковій школі в контексті вимог Концепції «Нова українська школа Завдання та виклики, що стоять перед початковою школою в контексті вимог Концепції «Нова українська школа». Мета та завдання нової української школи. Аналіз компонентів НУШ. Показники якісної початкової освіти. Головні компоненти Концепції «Нова українська школа».</p>	<p>Лекція – дискусія</p>	<p>[1,4,8, 10, 17,18]</p>	<p>Створити презентацію (4 год.) Проблемні завдання: 1. Охарактеризуйте мету та завдання нової української школи. 2. Назвіть показники якісної початкової освіти. 3. Розкрийте сутність поняття «автономія школи і вчителя»</p>	<p>5 1-5 балів за відповідь</p>	<p>1 тиждень</p>

Нові стандарти та результати навчання. Автономія школи і вчителя.					
Практичне заняття №1 Тема. Педагогічний процес як цілісна система	Практичне заняття	[1,4,5,8,10]	Підготовка реферату (4 год.)	5	2 тиждень
Тема 3. Компетентнісний підхід в організації педагогічного процесу початкової школи Компетентнісний підхід у змісті початкової освіти. Компетентність та компетенція. Структура компетентності. Умови реалізації компетентнісного підходу до навчання молодших школярів. Оцінка освітніх результатів навчання молодших школярів за новими навчальними програмами.	Лекція	[1,4,8,10,12]	1. Створити презентацію (4 год.) 2. Проблемно-пошукові завдання. а. Проблема ключові компетентності: реалії та проблеми. б. Розкрийте умови реалізації компетентнісного підходу в освітньому процесі початкової школи.	5 1-5 балів за відповідь	2 тиждень
Практичне заняття №2 Тема. Організація розвиваючого навчального середовища в початковій школі: Критичне мислення як ментальний процес	Практичне заняття	[1,4,8,10,13]	Підготувати доповідь (4 год.)	5	3 тиждень
Тема 4. Педагогіка партнерства як основа організації взаємодії педагогів, учнів та батьків в освітньому процесі початкової школи. Педагогіка партнерства в українській освітній традиції. Принципи педагогіки партнерства в освітньому процесі	Лекція з елементами дискусії	[1,4,8,10,12,16]	1. Створення презентації (4 год.) 2. Проблемні завдання та запитання. а. Історичні аспекти педагогіки партнерства. б. Зарубіжний досвід педагогіки	5 1-5 балів за відповідь	3 тиждень

початкової школи. Педагогіка партнерства як інноваційна модель організації освітнього процесу в НУШ. Особливості організації освітнього процесу за умов педагогіки партнерства. Педагогіка партнерства як чинник ефективної взаємодії учасників освітнього процесу. Організація взаємодії школи й батьків учнів.			партнерства.		
Практичне заняття № 3 Тема. Проектна діяльність в освітньому процесі початкової школи.	Практичне заняття	[1,4, 8,10]	1.Створення презентації (4 год.) 2.Підбір Інтернет ресурсів на тему: «Види та типи проектів у НУШ» (4 год.)	5 балів	4 тиждень
<u>Змістовий модуль 2.</u> Освітній простір Нової української школи					
Тема 5. Медійна та цифрова компонента в організації педагогічного процесу сучасної початкової школи Мультимедійні ресурси в освіті. Медіа, інтегровані у традиційні дисципліни початкової освіти. Реалізація принципів медіадидактики в освітньому процесі початкової школи. Використання мультимедійних засобів в освітньому процесі початкової школи. Впровадження цифрових технологій у процес вивчення навчальних предметів початкової школи. Основи цифрової грамотності в освітньому процесі початкової школи.	Лекція з елементами тренінгу	[1,4,8,9 10,12]	Створення презентації (4 год.) Творчі та проблемно-пошукові завдання. 1.Опишіть медійні ресурси для початкової школи. 2.Запропонуйте алгоритм застосування цифрових технологій в освітньому процесі НУШ.	1-5 балів за відповідь	4 тиждень

<p>Практичне заняття № 4 Тема. Організація освітнього середовища.</p>	<p>Практичне заняття</p>	<p>[1,4,6,7,8,12,15]</p>	<p>Освітньо-дослідницька діяльність. Розробка сценарію «Ранкові зустрічі» (2 год.)</p>	<p>5</p>	<p>5тиждень</p>
<p>Тема 6. Інтегрований підхід в освітньому процесі початкової школи Проблема інтеграції змісту навчання в педагогічній теорії і практиці. Моделі інтеграції у початковій школі. Способи інтеграції змісту навчального матеріалу в практиці діяльності початкової школи. Технології проведення інтегрованих уроків у початкових класах НУШ.. Особливості реалізації міжпредметної інтеграції змісту навчання на уроках у початковій школі.</p>	<p>Проблем на лекція</p>	<p>[1,4, 8, 10]</p>	<p>Підготувати доповіді: 1. Інтегрований підхід до освітнього процесу: проблеми та перспективи реалізації. 2. Сутність інтегрованого підходу в навчанні. 3. Особливості і реалізації міжпредметної інтеграції змісту навчання на уроках у початковій школі. (4 год.)</p>	<p>1-5 балів за відповідь</p>	<p>5 тиждень</p>
<p>Практичне заняття № 5 Тема. Інтеграція та інтегроване навчання.</p>	<p>Практичне заняття</p>	<p>[2,3,4,7,8,10,12,15]</p>	<p>Створення презентації (4 год.) Освітньо-дослідницька діяльність. Модель проведення інтегрованого дня в початковій школі</p>	<p>5</p>	<p>6 тиждень</p>
<p>Тема 7. Тематичне навчання молодших школярів у новій українській школі Тематичне навчання в освітньому процесі нової української школи. Формування міжпредметних компетенцій у процесі тематичного навчання. Міжпредметні зв'язки як</p>	<p>Проблем на лекція</p>	<p>[1,2,4, 8,10, 15]</p>	<p>Створення презентації. (4 год.) Проблемні завдання. 1. Розкрийте сутність тематичного навчання в НУШ. 2. Покажіть на прикладах</p>	<p>1-5 балів за відповідь</p>	<p>7 тиждень</p>

<p>фундамент для формування в учнів умінь комплексного бачення проблем реальної дійсності. Планування тематичного навчання. Методичні аспекти проведення тематичних днів у початковій школі. Алгоритм створення інтелект-картки тематичного дня. Підготовка педагога до аналізу соціокультурної теми/проблема під час тематичних днів/тижнів.</p>			Реалізацію міжпредметних зв'язків в освітньому процесі НУШ		
<p>Практичне заняття № 6 Інноваційні форми організації педагогічного процесу в початковій школі.</p>	Практичне заняття	[2,3,4,7, 10,12, 15]	Підготовка реферату (2 год.)	5	7 тиждень
<p>Тема 8. Особливості оцінювання освітньої діяльності учнів початкової школи Мета і цілі оцінювання у сучасній школі. Вимоги до очікуваних результатів навчання та компетентностей учнів початкової освіти. Формувальне оцінювання є інтерактивним оцінюванням прогресу учнів. Мета та завдання формувального оцінювання в НУШ. Алгоритм діяльності вчителя щодо організації формувального оцінювання. Формування навчальної мотивації учнів початкових класів.</p>	Лекція з елементами тренінгу	[1,4, 8, 10,13]	Створення презентації «Формальне оцінювання» (4 год.) Проблемні завдання. 1.Розкрийте специфіку формувального оцінювання в освітньому процесі НУШ. 2.Опишіть процес формування навчальної мотивації.	1-5 балів за відповідь	8 тиждень
<p>Практичне заняття №7 Тема. Оптимізація педагогічного процесу в початковій школі</p>	Практичне заняття	[3,4,7, 8,10, 13,15]	Підготовка доповіді (4 год.)	5	8 тиждень
6. Система оцінювання курсу					
Загальна система оцінювання курсу		Система оцінювання відповідає критеріям оцінювання навчальних досягнень студентів, що регламентовані в університеті. Розподіл балів між формами організації навчального			

	<p>процесу і видами контрольних заходів:</p> <p>– поточний контроль – загальна відповідність заявленим компетентностям за результатами практичних та семінарських занять у межах модулів.</p> <p>Результати виконання завдань за темами і змістовими модулями (1-5 балів за тему; за змістовий модуль №1: 1-10 балів; за змістовий модуль №2: 1-10 балів);</p> <p>Рубіжний контроль (підсумкове тестування) – 30 балів.</p> <p>Оцінювання індивідуальних творчих завдань: 1-5 балів.</p> <p>Участь у студентських наукових заходах (конференціях, семінарах) – 5 балів; публікація статті у збірнику студентських наукових статей – 5 балів. Максимальна кількість 35 балів розраховується як середнє арифметичне усіх занять з ваговим коефіцієнтом 5.</p> <p>Сумарна кількість балів: 100 .</p> <p>Допуск до заліку становить мінімум 50 балів, (підсумковий контроль) становить 1-100 балів.</p>
Вимоги до письмової роботи	<p>Передбачено одне письмове підсумкове тестування, яке складається з 30 різнорівневих тестових завдань. Загальна кількість набраних балів (1-30 балів).</p>
Семінарські (практичні) заняття	<p>Оцінюється діяльність на усіх 7 заняттях упродовж семестру за 5-бальною шкалою.</p> <p>Освітня діяльність студента на практичних (семінарських) заняттях (за заняття від 1-до 5 балів кожне). Загалом: 1-35 балів.</p>
Умови допуску до підсумкового контролю	<p>Контроль знань у рамках навчальної дисципліни здійснюється з урахуванням бально-рейтингової системи.</p> <p>Виконання завдань не менше ніж 60 % всіх видів завдань з курсу. Результати поточного та рубіжного контролю проставляються у журналі за накопичувальним принципом і є підставою допуску до заліку.</p> <p>При виставленні оцінки за залік (максимум 100 балів) враховуються навчальні досягнення студентів (бали), набрані на поточному опитуванні під час аудиторних годин, під час виконання завдань для самостійної роботи та ІТЗ, а також бали поточного та підсумкового тестування.</p>
7. Політика курсу	
<p>Політика курсу спрямована на створення атмосфери взаємодії та співпраці на заняттях, активної комунікації між студентами та викладачем за умови дотримання правил академічної доброчесності та Статуту університету.</p> <p>Загальна максимальна сума балів, яка присвоюється студентові за курс,</p>	

становить 100 балів, яка є загальною сумою балів за виконання: практичних завдань, самостійну роботу, тестування за результатами змістових модулів №1 і №2 та підсумкове тестування.

Результати тестування, виконання індивідуальних і групових робіт, презентації результатів самостійної роботи, загальна оцінка за змістовий модуль надаються як всій групі студентів, так індивідуально.

Результати виконання студентом індивідуального творчого завдання надаються під час практичних занять, згідно розкладу занять.

Результати самостійної роботи студентів (індивідуального творчого завдання) перевіряються на 4 та 8 тижнях навчання.

Оцінка за кожним змістовим модулем в цілому надається студентам на 4 та 8 тижнях навчання.

Допуск до заліку передбачає отримання рейтингової підсумкової оцінки (мінімум 50 балів).

При виставленні рейтингового підсумкового балу обов'язково враховується рівень активності та взаємодії студента на заняттях (у тому числі на лекційних), діяльність студента під час практичних (семінарських) занять; недопустимим є пропуски занять, списування та плагіат. Студентові, який не отримав оцінку (не набрав 50 балів), залік не виставляється. У такому випадку студент користується повторним правом отримати допуск на складання заліку за умови перескладання пропущених тем, виконання індивідуальних завдань. Студентові надається можливість отримати додаткові консультації з курсу у визначений час.

9. Рекомендована література

1. Баришполец О. Т., Найдьонова Л. А., Мироненко Г. В. та ін. Медіакультура особистості: соціально-психологічний підхід : навч.-метод. посіб. Київ : Міленіум, 2018. 440 с. URL: <http://mediaosvita.org.ua/book/mediakultura-osobystosti-sotsialn>
2. Бондар В.І. Дидактика. Київ : Либідь, 2005. 264 с.
3. Вишневський О. Теоретичні основи сучасної української педагогіки: навч. посіб. Київ : Знання, 2008. 566 с. URL: <http://prima.lnu.edu.ua/Pedagogika/library/vyshnevsky.pdf>
4. Волкова Н. П. Педагогіка. Київ: Академія, 2001. 564 с. URL: <http://194.44.152.155/elib/local/sk644112.pdf>
5. Кузьмінський А.І. Технологія і техніка шкільного уроку : навч. посіб. Київ: Знання, 2010. 335 с.
6. Кузьмінський А.І., Омеляненко В.Л. Педагогіка у запитаннях і відповідях : навч. посіб. Київ: Знання, 2006. 311 с.
7. Кузьмінський А.І., Вовк Л.П., Омеляненко В.Л. Педагогіка : завдання і ситуації : практикум. Київ: Знання-Прес, 2013. 429 с.
8. Лізинський В.М. Прийоми та форми в навчальній діяльності. Харків: Ранок, 2017. 160 с.
9. Медіаграмотність та критичне мислення в початковій школі: посібник для вчителя / за ред. Волошенюк О.І. : ЦВП, АП, 2017. 197 с. URL: <http://www.aup.com.ua/uploads/momg.pdf>
10. Мешко Г. М. Вступ до педагогічної професії: навч. посіб. / ред. Г. А.Теремко. Київ: Академвидав, 2012. 200 с.
11. Мазоха Д.С., Опанасенко Н.І. Педагогіка. Київ: ЦНЛ, 2005.248 с.
12. Нова школа: простір освітніх можливостей: проект/ укладачі: Л.Гриневич та ін. URL

<https://factor-r.com.ua/nush-nova-ukrainska-shkola>

13. Мойсеюк Н.Є. Педагогіка. Київ: КДНК, 2001. 686 с.
14. Червінська І.Б. Дидактика: навчально-методичний супровід самостійної роботи студентів з курсу «Дидактика»: навч.- метод. посіб. Івано-Франківськ, Симфонія форте, 2014. 144 с.
15. Червінська І. Б. Технології організації виховного простору загальноосвітньої школи І ступеня: інформаційно-методичний супровід навчального спецкурсу для студентів: навч.- метод. посіб. Івано-Франківськ : Симфонія Форте, 2015. 60 с.
16. Червінська І.Б. Навчально-методичний супровід самостійної роботи студентів з курсу «Дидактика»: для студентів педагогічних спеціальностей. Івано-Франківськ, Симфонія форте, 2014. 44 с.
17. Щербань П. М. Прикладна педагогіка : навч.- метод. посіб. Київ : Вища школа, 2012. 215с.
18. Ягупов В. В. Педагогіка : навч. посіб. Київ : Либідь, 2013. 560 с.
19. Якса Н.В. Основи педагогічних знань : навч. посіб. Київ: Знання, 2007. 358 с.

Інтернет ресурси:

1. Закон України «Про освіту» (Відомості Верховної Ради (ВВР), 2017, № 38-39, ст.380).
[y:http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2145-19](http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2145-19)
2. Закон України «Про загальну середню освіту».
[URL:http://mon.gov.ua/activity/education/zagalna-serednya/normativno-pravova-baza1.html](http://mon.gov.ua/activity/education/zagalna-serednya/normativno-pravova-baza1.html)
3. Нова українська школа. Концептуальні засади реформування середньої школи. URL:
[http://mon.gov.ua
/%D0%9D%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D0%BD%D0%B8%202016/12/05/konczepczyia.pdf](http://mon.gov.ua/%D0%9D%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D0%BD%D0%B8%202016/12/05/konczepczyia.pdf)
4. Нова українська школа: порадник для вчителя / за заг. ред. Бібік Н. М. Київ: Плеяди, 2017. 206 с. URL: <https://nus.org.ua/wp-content/uploads/2017/11/NUSH-poradnyk-dlya-vchytelya.pdf>

Викладач _____ Лаппо В.В.